

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2012-2013

Limba și literatura maghiară maternă

VARIANTA 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

„Írja ön végszavaimat! Más ne lássa, ne hallja e szókat, csak ön. Egy nagy művet alkottam, melynek nem szabad velem együtt összeroskadni. A föld ne mozogjon, hanem álljon. S ha az egész föld előre megy is, ez a darab föld, ami a mienk, ne menjen vele. Sokan vannak, akik értenek engem, de kevesen, akik tenni tudnának, és kevesebben, akik tenni mernek. (...)

Három fiam, mind nagyon fiatal még arra, hogy helyemet elfoglalhassa. Előbb járják ők ki az élet iskoláit, önnek nem szabad őket addig látni. (...)

Legidősebb fiam, Ödön, maradjon a szentpétervári udvarnál. Most még csak követségi titkár, idővel magasabbra lesz hivatva. Az a hely jó iskola lesz neki. (...)

Második fiam, Richárd, még egy évig marad a királyi testőrségnél. De ez nem életpálya. Kezdetnek jó. Innen lépjen át a lovassághoz, ott szolgáljon ismét egy évig, s akkor igyekezzék a táborkarba bejutni. Ügyesség, vitézség és hűség, három nagy lépcső a magasba jutáshoz. Mind a hármat a gyakorlat hozza meg. (...)

Harmadik fiam, a legifjabb, Jenő, az én kedvencem. Nem tagadom, hogy legjobban szeretem őt mind a három között. Ő nem fogja azt soha tudni, mert hiszen úgy bántam vele, mintha mostohája volnék. Tovább is úgy bánják ön vele. Maradjon Bécsben, és szolgáljon a hivatalban, s tanulja magát fokról fokra felküzdeni. Ez a küzdelem neveli őt simának, okosnak és eszesnek. Tanuljon minden lépést ésszel és kedéllyel mások előtt elnyerni. Legyen mindig kényszerítve arra, hogy kedvében járjon azoknak, akiket ismét mint lépcsőket fog felhasználni, hogy magasabbra emelkedjék. (...)

Ilyen három erős oszlop fönn fogja tartani azt a művet, amit én alkottam. Egy diplomata – egy katona – egy főhivatalnok. (...)

Végakaratom ez. Nőm hat hét múlva halálom után adja kezét Rideghváry Bencének, ki nyomdokomba lépni leginkább érdemes. Így leend nyugtom a föld alatt és üdvöm az égben.”

(Jókai Mór: A kőszívű ember fiai)

1. Fogalmazd meg 1-2 mondatban, miről szól a fenti szöveg? **5 pont**
2. Nevezd meg, hogy a fenti szövegben ki a beszélő, és ki a hallgató! **2 pont**
3. Mit tudunk meg a végrendelkező három fiáról a szöveg alapján? **9 pont**
4. Készíts rövid jellemzést a „kőszívű emberről”! **10 pont**
5. Emelj ki a szövegből olyan nyelvi eszközöket, amelyek az események jövőidejűségét jelzik! **4 pont**
6. Keress ki a szövegből öt olyan szót/ kifejezést, amely fokozást tartalmaz! **5 pont**
7. Emelj ki a szövegből két magas, két mély és egy vegyes hangrendű szót! **5 pont**

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, és válaszolj röviden a szövegre vonatkozó kérdésekre!

„Játszani is engeddd...”

Életünknek fontos része a játék. Játék közben az ember kizökken a gondokból, elfeledkezik a napi problémáiról, újra gyermeknek érezheti magát. A gyermek a játékban gyakran úgy tesz, mintha felnőtt lenne. Sok játéknak a lényege ez a „mintha”. A gyerek megfigyeli, mit csinál a boltos, a rendőr, a gépkocsivezető, az apa, az anya, a tanító néni. Így készül a gyerek a felnőtt életre.

Játék közben e gyerek felnőtté, s a felnőtt gyerekké lesz.

A játék emberi tevékenység, de nemcsak az emberek játszanak. A kölyökkutya játékosan körbeugrál bennünket, s ha elhajítunk egy botot, örvendezve hozza vissza. Megfigyelhetjük a kiscicák játékát is. Azt is, ahogyan egymással játszanak, s azt is, ahogy például egy pamutgombolyaggal. Úgy tesznek, mintha a pamut egér lenne: elgurítják, s futnak utána.

A játék, a játékoság a művészetben is jelen van. A költő játszik a szavakkal, a ritmussal, a zeneszerző a hangokkal. A festő fény és árnyék játékában gyönyörködik, s igyekszik vásznán megörökíteni.

Mit csinálnak a színészek a színpadon? Dolgoznak? Igen, van, aki így mondja. De talán jobb a művészi teljesítmény, ha a színész munkája közben elfeledkezik arról, hogy dolgozik. Hát akkor mit csinál? Játszik!

(Somos Béla: Irodalmi atlaszkönyvek)

1. Fogalmazd meg néhány mondatban, miről szól a szöveg! **5 pont**
2. Keress ellentétes értelmű kifejezéseket az olvasott szöveg aláhúzott szavaihoz: örvendezve hozza vissza; fontos része; megfigyeli, mit csinál a boltos; emberi tevékenység; a színészek dolgoznak! **5 pont**
3. Javítsd a mondatokat! Ha néhány szót másikra cserélsz bennük, igazzá teheted őket!
A játék közben a gyerekek sohasem utánozzák a felnőtteket.
A művészet és a játék nincs egymással rokonságban.
Játék közben sem tud az ember kizökkenni a mindennapi gondokból, elfeledkezni a napi problémáiról. **6 pont**
4. Fogalmazd meg 10-12 mondatban, mi a véleményed a játék fontosságáról! **10 pont**
5. Válaszolj a szöveg alapján minél pontosabban és tömörebben a kérdésekre! Ha szükséges, olvasd el újra a szöveget!
 - a. Miért fontos az ember számára a játék?
 - b. Mi a játék lényege?
 - c. Miért jobb a színész teljesítménye akkor, ha valóban „játszik”?**9 pont**
6. Az olvasott szövegben szerepel az az öt szó, amelynek körülírását itt megfogalmaztuk. Mely szavakra utalunk szerinted?
 - a. időtöltésül, szórakozásképp végzett szabadidős tevékenység
 - b. megvilágított térségben tárgyak mögött látható sötétebb felület
 - c. színpadi művek, filmek szerepeit játszó személy
 - d. kereskedő
 - e. ami különös gondot, figyelmet érdemel**5 pont**

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont